

मराठी साप्ताहिक

निर्माण चक्र

संपादक: शिवम राजेंद्र वखरे

■ कार्यकारी संपादिका
सौ. सिमा राजेंद्र वखरे

■ Postal Regd.No. THC/262/2023-2025
■ RNL.No. MAHMAR/2022/83338
■ E Mail : nisargchakra2001@gmail.com

■ वर्ष : ०२
■ अंक : ४९
■ पाने : ४
■ कल्याण, जि. ठाणे
■ मंगळवार, दि. १६ एप्रिल
ते २२ एप्रिल २०२४
■ मूल्य : ₹ ५.००/-
■ आर. एन. आय.नं.
एमएचएमएआर/२०२२/८३३३८

■ Vol : 02 ■ Issue : 41 ■ Marathi Weekly ■ Pages : 4 ■ Kalyan, Dist Thane ■ Tuesday, Date : 16 April To 22 April 2024 ■ Price 5.00/-

घरगुती गॅस सिलेंडर मधून अवैधरित्या गॅस काढणारे रक्रेट पकडले

डोंबिवली :- (सौ. सीमा वखरे) :- डोंबिवली : लोकसभा निवडणूक सन २०२४ च्या अनुषंगाने पोलीस ठाणे हद्दीत कोणत्याही प्रकारचे अवैध धंदे, हातभट्टी दारू, मादक पदार्थ विक्री, अवैध हत्याराची विक्री होणार नाही याबाबत पोलीस आयुक्त ठाणे येथील आदेश पोलीसांना प्राप्ता झालेले होते. त्या अनुषंगाने मानपाडा पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत कोणतेही अवैध प्रकार चालणार नाही याची काटेकोरपणे नक्कत घेण्यात येत असतानाच अशा प्रकारचे लपून-छपून अवैध धंदे करणारे यांचा शोध चालू असताना मानपाडा पोलीस ठाण्याचे गुहे प्रकटीकरण पथकाचे अधिकारी सहायक

पोलीस निरीक्षक प्रशांत आंधळे व पथकास गुप्त बातमीदारांमार्फत माहिती मिळाली की मानपाडा पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील विको नाका कल्याण शीळ रोड डोंबिवली पूर्व येथे काही इसम हे भारत गॅस कंपनीचे घरगुती गॅस सिलेंडर मधून प्रत्येकी दोन किलो गॅस काढून तो कामशियल गॅस सिलेंडर मध्ये भरून कमी वजनाचे गॅस सिलेंडर हे

ग्राहकांना वितरित करीत असतात. अशी माहिती मिळाली असता सहायक पोलीस निरीक्षक प्रशांत आंधळे व पथक यांनी विको नाका कल्याण शिळफाटा रोड डोंबिवली पूर्व येथे सापळा रचून मारुती सुबुकी कॅरी सीएनजी टेम्पो क्रमांक एम

एच ०५ एल ५२८९ मधून भारत गॅस कंपनीचे सिलेंडर वितरित करणे करता घेऊन जात असताना घरगुती पस्तीस व कामशियल ९ असे एकूण ४४ व गॅस सिलेंडर मिळून आले तसेच अवैध-पणे गॅस सिलेंडर टेम्पो, कॅम्पेसर पिस्टन, इलेक्ट्रिक वजन काटा असा एकूण चार लाख ६७ हजार ५८५/- रुपये किमतीचा मुद्दामाल; इस्तगत करण्यात आला. मानपाडा पोलीस ठाणे गुन्हा रजिस्टर नंबर ५४०/२०२४ भारतीय दंड विधान कायदा कलम २८५, ३३६, ३४४ सहाय्यकरक वस्तू अधिनियम १९५५ चे कलम ३, ७, ८ अन्वये प्रमाणे नोंद करण्यात आली आहे.

तसेच या गुन्हात आरोपी नामे सुजय कदम वय वर्ष ३०, राहणार चिकनघर, कल्याण पश्चिम, पणू मिश्रा वय वर्ष ३२ राहणार ठाटा नाका, पिसवली गाव, कल्याण पूर्व, उतम बनकर वय वर्ष ५५ राहणार आनंदनगर मिलिंद नगर कल्याण पूर्व यांना अटक करण्यात आली आहे. या गुन्हात संदर्भात दातात्रय शिंदे अप्पर पोलीस आयुक्त पूर्व प्रादेशिक विभाग कल्याण, सचिन गुंजाळ पोलीस उप आयुक्त परिमंडळ ३ कल्याण, आणि सुनील कुराडे सहायक पोलीस आयुक्त डोंबिवली विभाग यांच्या मार्गदर्शनाखाली विजय कादंबाने वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक मानपाडा पोलीस ठाणे यांच्या

मानपाडा पोलीस ठाणेची उत्तम कामगिरी

गॅसच्या घरगुती गॅस सिलेंडर मधून अवैधरित्या गॅस काढून कामशियल गॅस सिलेंडर मध्ये भरून कमी वजनाचे गॅस सिलेंडर हे ग्राहकांना वितरित करत असल्याचे रक्रेट उघडस केले.

नेतृत्वाखाली राम चोपडे (पो. निरी. गुहे) दातात्रय गुंड (पो. निरी. प्रशासन), राहुल मरके पो.नि. सहायक पोलीस निरीक्षक प्रशांत आंधळे, सहायक पोलीस निरीक्षक संपत फडोळ सहायक पोलीस निरीक्षक राठेभात व पथकाचे परिश्रम घेतले.

यूपीएससीचा निकाल जाहीर

महाराष्ट्रातील उमेदवारांचा दबदबा कायम

नुकताच यूपीएससी निकाल महाराष्ट्रातील उमेदवारांना घणघणीत यश मिळाले. जाहिर करण्यात आलाय. यामध्ये महाराष्ट्रातील उमेदवारांनी धमाकेदार कामगिरी केवल्याचे बघायला मिळत आहे. यूपीएससीचा निकाल जाहीर, महाराष्ट्रातील उमेदवारांचा दबदबा कायम नुकताच यूपीएससीचा निकाल जाहिर करण्यात आलाय. या निकालामध्ये महाराष्ट्रातील उमेदवारांचा दबदबा हा बघायला मिळतोय. यापैकी आदित्य श्रीवास्तव याने टॉप केले आहे. केंद्रीय लोकसेवा आयोगाने सिव्जिल सेवा परीक्षा २०२३ चा हा अंतिम निकाल जाहिर केला आहे. या

केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षेत ऑल इंडिया रँकींगनुसार अंतिम डोंगरांला १५३ रँक मिळाली आहे. हेच नाही तर पहिल्या १०० जणांच्या यादीमध्ये अनेकते हिरडे ८१ यथा रँकवर आहे. या परीक्षेचा निकाल उमेदवारांना upsc.gov.in या साईटवर बघता येईल. २०२३ मध्ये यूपीएससीकडून ११४३ पदांसाठी जाहिरात

प्रसिद्ध करण्यात आली होती. त्यानंतर मुख्य परीक्षेमध्ये पास झालेल्या उमेदवारांना ९ एप्रिल २०२४ रोजी परीक्षेसाठी बोलवण्यात आले होते आणि आज याचा निकाल जाहिर करण्यात आला. विशेष म्हणजे या निकालात ७० हून अधिक उमेदवार हे महाराष्ट्रातील आहेत. या परीक्षेसाठी देशभरातून लाखो विद्यार्थी हे अर्ज करतात. मात्र, परीक्षेमध्ये काही प्रमाणात विद्यार्थी उत्तीर्ण होतात. त्यानंतर मुलाखती पार पडतात आणि या मुलाखतीमधून शेवटी निवड केली जाते. यूपीएससीची परीक्षा अत्यंत अवघड असते. उमेदवार या परीक्षेची तयारी अनेक वर्षे करतात.

कल्याण पूर्व परिसरात महाविध्यालय / शालेय / शिक्षक यांच्या माध्यमातून जनमानसवर्षीय मतदानाविषयी जनजागृती!

लोकसभा सांघाविक निवडणूक २०२४ अंतर्गत २४- कल्याण लोकसभा मतदार संघातील, १४२- कल्याण पूर्व विधानसभा मतदारसंघात, मतदार जनजागृतीसाठी स्वयं पथकातील (मतदार जनजागृती पथक) महापालिकेचे शिक्षणाधिकारी तथा नोडल अधिकारी वि. विजय सरकरते यांच्या मार्गदर्शनाखाली आज सर्व शाळा व महाविद्यालयातील प्राचार्य व मुख्याध्यापक यांच्या मतदान जनजागृती पर बैठकीचे आयोजन नूतन ज्ञान मंदिर शाळा येथे करण्यात आले होते.

सदर कार्यक्रमाला उपस्थित प्राचार्य व मुख्याध्यापक यांना मतदानाचे महत्त्व पटवून देण्यात आले. तसेच त्यांनी आपल्या शाळा व महाविद्यालयातील शिक्षकांना मतदान जनजागृती पर कार्यक्रम करण्याबाबत प्रोत्साहित करावे त्याचप्रमाणे आपल्या शाळा व महाविद्यालयात चुनाव की पाठ-

शाळा या विषयावर पालकांची बैठक आयोजित करावी आणि इतर मतदान जनजागृती पर कार्यक्रम करवावेत अशा सूचना देण्यात आल्या. सदर ठिकाणी ध्वनि श्लेष-काद्वारे मतदान जनजागृती पर गीत वाजवून उपस्थितांना मोठ्या प्रमाणात मतदान करणे बाबत आवाहन करण्यात आले

सातारा :- भारत निवडणूक आयोगाने विविध मोबाईल ॲपच्या माध्यमातून मतदारांना सोई- सुविधा उपलब्ध करून दिलेल्या आहेत. तरी या ॲपचा जिल्ह्यातील मतदारांनी व उमेदवारांनी वापर करून घटनांची तक्रार करू शकतात. ॲप रिपोर्टच्या ओळखीची गोपनीयता सुनिश्चित करते आणि त्यांना त्यांच्या तक्रारीची स्थिती ट्रॅक करण्यास अनुमते आहे. ॲपद्वारे सादर केलेले अहवाल पुढील कार्यवाहीसाठी तत्काळ संबंधित निवडणूक अधिकाऱ्यांकडे पाठवले जातात.

VIGIL ॲपचे उद्दिष्ट पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणि निवडणूक प्रक्रियेतील नागरिकांच्या सहभागाला चालना देण्याचे आहे. नागरिकांना उल्लंघनाची तक्रार करायचे अधिकार देऊन, ते निवडणूकीची अखंडता राखण्यात मदत करते आणि सर्व उमेदवार आणि राजकीय पक्षांसाठी समान संधीचे क्षेत्र सुनिश्चित करते.

2. Voter Helpline App:- मतदार हेल्पलाईन ॲ

प्लिकेशनला इलेक्ट्रोनल सर्व्हे, फॉर्म सबमिशन, तक्रारी, उमेदवाराचे प्रतिज्ञापत्र आणि निकाल लोकप्रिय केले जातात. Saksham ECI App:- दिव्यांग मतदारांना मतदान करण्यासाठी नोंदी करण्यासाठी, त्यांचे मतदान केंद्र शोधण्यात आणि मतदान करण्यासाठी मदत करण्यासाठी Saksham ॲप अनेक सुविधा प्रदान करते. त्यामध्ये खालील वैशिष्ट्यांचा समावेश आहे: चॉईस सहाय्य: ॲप टूट-ह्रोन असलेल्या दिव्यांग मतदार साठी आवाज सहाय्य प्रदान करते. 2. टेक्स्ट-टू-स्पीक: ॲप श्रवणदोष असलेल्या दिव्यांग मतदारांसाठी टेक्स्ट-टू-स्पीक सहाय्य प्रदान करते. प्रवेश योग्यता वैशिष्ट्ये: ॲपमध्ये अनेक प्रवेश योग्यता वैशिष्ट्ये आहेत, जसे की मोठे फॉन्ट, उच्च-कॉन्ट्रास्ट रंग, इ. मतदान केंद्राविषयी माहिती: ॲप मतदान केंद्राबद्दल माहिती प्रदान करते, ज्यामध्ये मतदान केंद्राचे स्थान, मतदान केंद्रावर उपलब्ध प्रवेश योग्यता वैशिष्ट्ये आणि म-

तदान अधिकाऱ्यांच्या संपर्क तपशीलांचा समावेश आहे. तक्रारी: ॲप दिव्यांग मतदारांना निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी होताना येणाऱ्या कोणत्याही समस्यांबद्दल तक्रारी नोंदवण्याची परवानगी देते.

ENCORE App :- या ॲपमध्ये सुविधांमध्ये उमेदवार नामांकन न डिजीटल करण्यासाठी योग्य आयसोडी हेल्पडेस्क केले गेले आहे का. सर्व नामांकन ENCORE ॲप्लिकेशनवर १००% डिजीटल केले आहेत की नाही.

सर्व रिटर्निंग अधिकारी केवळ ENCORE येथे नामांर्देशनांसाठीच्या सर्व अर्जांची छाननी करत आहेत आणि स्वीकृत, नाकारल-ले/माघार घेतलेले म्हणून

योग्यरित्या चिह्निकित करत असल्याची खात्री केली जाते. Suvidha Peermisssion App:- सर्व परवानग्या सुविधांद्वारे ह्याताळण्या आहेत की नाही? सर्व परवानग्या निधारित वेळेत दिल्या आहेत की नाही सर्व परवानग्या निधारित वेळेत दिल्या आहेत की नाही याची माहिती या ॲपद्वारे पुरविली जाते. Suvidha Candidate App:- उमेदवारांना परवानगीची स्थिती आणि नामांकन स्थितीचा पाठपुरावा करण्यासाठी याची माहिती या ॲपद्वारे पुरविली जाते. तसेच नामांकन अर्ज व प्रतिज्ञापत्र भरता येते. सदरचे सर्व ॲप गुगल प्ले स्टोरवर व आणि आयफोन साठी ॲपप्ल स्टोरवर मोफत डाऊनलोड करण्यास उपलब्ध आहेत.

पावन भूमी चॅरिटेबल ट्रस्ट तर्फे अंकुर बाल विकास केंद्रास धान्य व शैक्षणिक साहित्याचे वाटप

डोंबिवली :- (सौ. सीमा वखरे) :- चला पेटवू या दिवे, ज्या ठिकाणी अजूनही अंधार आहे. हे ब्रीद वाक्य घेऊन पावन भूमी चॅरिटेबल ट्रस्ट कल्याण ही सामाजिक संस्था गेल्या अकरा वर्षांपासून विविध सामाजिक क्षेत्रात कार्यरत आहे. दि. २३ एप्रिल २०२४ रोजी ट्रस्टचा १ वा वर्षाभर दिन साजरा होत आहे म्हणून ट्रस्टच्या मार्फत दि. १४ फेब्रुवारी २०२४ पासून तर दि. ३० एप्रिल २०२४ पर्यंत गरजू कुटुंबांना रेशन किटचे वाटप सुरू आहे. दि. १३ एप्रिल २०२४ पर्यंत ११२ कुटुंबांना रेशन किटचे वाटप करण्यात आले. यामध्ये गहू, तांदूळ, तेल, तूरडाळ, हरभरा डाळ त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांसाठी वडा, पेन, पेन्सिल, चॉकलेट व मुलींसाठी सॅनिटरी पॅड इत्यादींचा समावेश त्यात होत.

अंकुर सामाजिक संस्थेचे अंकुर बाल विकास केंद्र हेडगुटे डोंबिवली येथे कार्यरत आहे या केंद्रास पावन भूमी चॅरिटेबल ट्रस्टच्या वतीने व समाजातील दानशूर व्यक्तींच्या सहकार्याने केंद्रातील विद्यार्थ्यांसाठी तांदूळ, तूरडाळ, मुगडाळ, हरभराची डाळ, बेसन, चॉकलेट, साखर, रवा त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांसाठी वडा, पेन, पेन्सिल चॉकलेट असा खाऊ व मुलींसाठी सॅनिटरी पॅड सप्रेम भेट म्हणून देण्यात आले.

यावेळी संस्थेच्या संचालिका सौ. अमितावत भोसले ताई यांनी त्यांचे मनोगत व्यक्त करताना सांगितले की संस्था ही केंद्रात असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी कार्य करीत आहे. सामाजिक काम करत असताना अनेक अडचणींना तोंड द्यावे लागते परंतु समाजातील दानशूर व्यक्ती मदतीला धावत असल्याचेही त्यांनी सांगितले. पावन भूमी चॅरिटेबल ट्रस्टचे संस्थापक अध्यक्ष राजेंद्र वखरे यांनी मनोगत व्यक्त करताना सांगितले की, विविध सामाजिक संस्था विविध स्तरावर काम करीत असतात परंतु त्यांना संस्था चालवितांना त्याच बरोबर अनाथ मुले, सिंगल पेरेंट पाल्य, मुलं-मुली यांचा सांभाळ करताना त्यांच्या सर्व जबाबदाऱ्या व

शैक्षणिक जबाबदाऱ्या त्याचबरोबर आरोग्याची जबाबदारी पार पाडत असताना व त्यांना या देशासाठी उच्च दर्जाचे नागरिक घडविण्यासाठी अथक परिश्रम घ्यावे लागत असतात.

सामाजिक संस्थांच्या उपक्रमांना मदत करणे ही काळाची गरज - राजेंद्र वखरे

साहित्याच्या रूपात मदत करावी जेणेकरून त्या संस्था चांगल्या प्रकारे कार्य करू शकतील व त्यांना प्रेरणा मिळेल आणि आपण एका सामाजिक उपक्रमात सहभाग घेतल्याचा आनंद आपल्याला घेता येईल. यापुढेही ट्रस्ट जमेल तशी या बाल संस्कार केंद्रास मदत करेल असेही त्यांनी आपले मनोगत व्यक्त करताना सांगितले त्याचबरोबर या कार्यक्रमात बालाजी आंगण ठाकुरी, डोंबिवली मधील सामाजिक जाण म्हणून काही कुटुंबातील गृहिणी सहभागी झाल्या होत्या त्यांचेही त्यांनी आभार व्यक्त केले.

कार्यक्रम यशस्वीसाठी सौ. सीमा वखरे व सौ. वैशाली वाघ यांनी राजेंद्र वखरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली परिश्रम घेतले

संपादकीय...

आपण आपला स्वाभिमान कोणाला देऊच शकला नाही, तर तो तुमच्यापासून कोणीच हिरावू घेऊ शकत नाही. - महात्मा गांधी

दे दान; कोणते 'गिऱ्हाण'?

“भूक असताना अन्न सेवन केल्यास प्रकृती, नसताना केल्यास विकृती आणि भूक असतानाही आपल्यापेक्षाही अधिक भुकेलेल्यास ते दिल्यास ती संस्कृती”, अशा अर्थाचे आचार्य विनोबा भावे यांचे एक वचन आहे.

‘भूक असताना अन्न सेवन केल्यास प्रकृती, नसताना केल्यास विकृती आणि भूक असतानाही आपल्यापेक्षाही अधिक भुकेलेल्यास ते दिल्यास ती संस्कृती’, अशा अर्थाचे आचार्य विनोबा भावे यांचे एक वचन आहे. त्याचा आधार घेतल्यास आपल्या अनेक कंपन्या, उद्योग कंपने संस्कृतीचे पाईक, संस्कृतिरक्षक इत्यादी आहेत हे पाहून अभिमानाने छाती फुलून येईल. या संस्कृतिरक्षणाचा साक्षात तपशील ‘द हिंदू’ या दैनिकाचे मुक्तावीर प्रकाशित केला असून ज्यांस ते मुळातून वाचणे शक्य होणार नाही, त्यांच्यासाठी त्या वृत्तान्ताना हा अन्वयार्थ.

कोणतीही व्यक्ती उद्योग वा व्यापारउद्योग सुरू करते त्यामागे चार पैसे हाती पडावेत हा उद्देश असतो. त्यात काहीही गैर नाही. या अशा वैयक्तिक आशा-आकांक्षातुनच स्वतःची आणि इतरांचीही प्रगती होते. नपेक्षा उपाच ‘आहे त्यात समाधान मानणे’ वगैरे तत्त्वज्ञानाधारे जमू गेल्यास प्रगती खुंते. आहे ती स्थिती बदलणे हेच कोणत्याही प्रगतिसाधकाचे उद्दिष्ट असते. अशी इच्छा व्यक्तीस वा व्यक्तिसमूहास आणि अंतिमतः देशास प्रगतीची नवनवी शिखरे का- निज करण्यास मदत करते. तेव्हा उद्योगागीणी हा विचार मूळ. कोणी काही नवे हाती घेतो ते या ओढीने. म्हणजे कोणतीही व्यक्ती एखाद्या उद्योगास हात घालते ते काही त्या प्रदेशातील बेरोजगारी कमी व्हावी या हेतूने नाही. बेरोजगारी घटेल हा या उद्योगास्वापेक्षेतील सह-विचार. तो करण्याअर्थास संबंधित व्यक्तीने भारपेटेच्या अन्वयास केलेला संवोधन आणि कोणत्या उपादानाची गरज बाजारपेठेत अधिक आहे आणि कोणत्या प्रकारे कमीत कमी खर्चात ते उपलब्ध बाजारात आणून जास्तीत जास्त नफा मिळवता येईल, हा त्याचा विचार असतो. तो तत्साच असायला हवा.

या अशा पद्धतीने ‘धन जोडोनिया उत्तम व्यवहारे हे साध्य झाले की त्यापुढची स्थिती येते. ती म्हणजे हे धन ‘उदास विचारे वेच करी’, ही. चांगल्या मार्गाने व्यवसाय/ उद्योग करून उदास धन कमावायचे आणि त्यातील काही वाटा सत्कर्मार्थ दाय्या हीच राहणी, समजस रीत. व्यवसायात काहीही नफा नाही, तिजोरीत खडखड, कर्मचाऱ्यांच्या रास्त मागण्या पुरवण्याइतकीही कमाई नाही आणि तरीही दायर्घ्य मात्र सळख हवेत असे होऊ शकत नाही. तसे असेल तर ते करणाऱ्या व्यक्तीच्या बौद्धिक स्थैर्याव्यतिरिक्त आणि दानमार्थ रकमांच्या उपायविषयी संशय घेता येईल. किंबहुना तो घ्यायला हवा. ‘द हिंदू’चे संशोधक वृत्त याच संदर्भातील आहे. त्यातून ज्या कंपन्यांच्या खात्यात कसलाही नफा नाही त्यांनीही राजकीय पक्षांस कशा अवाढव्य देण्या दिल्या आणि या अवाढव्य देण्यातील अवाढव्य वाटा एकाच पक्षास कसा मिळाला याचा तपशील समोर येतो. त्याची दखल घेणे हे प्रबोधक आणि मनोरंजक असे दोन्ही एकाच वेळी ठरू शकते. प्रबोधन करणारे म्हणायचे कारण भांडवलाची फेरगुंतवणूक, कर्मचाऱ्यांस अधिक वेतन इत्यादी कारणपेक्षा आपले उद्योगांगी राजकीय पक्षांवर अनेक रक्कम खर्च करू इच्छित होते यातून दिसते आणि इतक्या सान्या राजकीय कृपाविषयांना एकाच वेळी पाहणे हे मनोरंजक ठरते. यानुसार २१ एप्रिल २०१९ ते २४ जानेवारी २०२४ या काळात ४५ कंपन्यांनी एकूण १४३२ कोटी रुपयांचे निवडणूक रोखे खरेदी केले.

हा काळ-संदर्भ महत्वाचा.

आजची च्या लो वगसधा निवडणूक काही झाल्या आणि यंदा सर्वोच्च न्यायालयाचे प्र- कल्प कमी निकालात काढले या तारखा लक्षात घेतल्यास ही बाब ध्यानी येईल. या १४३२ कोटी रुपयांपैकी १०६८ कोटी रु. हे

केंद्रातील सत्ताधारी पक्षास दिले गेले. हे प्रमाण साधारण ७५ टक्के इतके भरते. तथापि यातील प्रबोधक आणि मनोरंजक तपशील असा की हा इतका दानधर्म करणाऱ्या ४५ कंपन्यांपैकी ३३ कंपन्यांनी कमावलेला नफा वट्ट शुन्य रु. अथवा उणे इतका आहे. परत या ३३ कंपन्यांखेरीज सहा कंपन्या अशा आहेत की त्यांनी खरेदी केलेल्या निवडणूक रोखांच्या रक्कम त्यांनी कमावलेल्या एकूण नफ्यापेक्षा किती तरी अधिक आहे. उर्वरित तीन कंपन्यांनी नफा कमावला. पण तरी त्यांनी कर भरल्याची नोंद नाही आणि अन्य तीन कंपन्यांनी किती कमावले, किती कर भरला याची कसलीही नोंदच उपलब्ध नाही. सदरहू वर्गामध्यातील प्रकार आणि स्वतंत्र ताब्यात ३८५ कंपन्यांच्या ताळेबंदांची, जेव्हा रोखे खरेदी केले गेले त्या स्टेट बँकेने प्रसूत केलेल्या माहितीची आणि निवडणूक आयोगाने उपड केलेल्या तपशीलाची सविस्तर छाननी केली. या ३८५ कंपन्यांकडून एकत्रितपणे सुमारे ३६३ कोटी रुपयांची रोखेखरेदी झाली आणि ती सर्व केंद्रीय सत्ताधारी पक्षाकडे वळली आणि ती गेली, ही माहिती समोर येते. हे दानशूर कोण हे समजून घेणेही तितकेच आनंददायक!

उदाहरणार्थ यातील डीएलएफ लायनरी होम या कंपनीची नोंद पाहा. उपरोलेखित काळात या कंपनीस झालेला तोटा १२८ कोटी रुपयांच्या आसपास आहे आणि तरीही या कंपनीचे दातवले केले की तिने २५ कोटी रुपयांचे रोखे खरेदी केले आणि ते सर्वच्या सर्व सत्ताधारी पक्षाच्या तिजोरीत गेले. विद्यामान सत्ताधारी पक्षाच्या कडल्या ठीकाणार सोनिया गांधी यांचे जमात वढत वढेरा यांच्यावर डीएलएफ कंपनीने विशेष वरदहस्त देवून त्या काही जमीन व्यवहार केल्याचे प्रकरण त्या वेळी गाजले होते. खरे तर सध्याच्या नैतिकोत्तम सत्ताधारीशांकडून सोनिया गांधी यांच्या या दशम गृहस कडक शासन होईल अशीच समज्यांची अपेक्षा असणार. योग्यच ती.

पण तसे काही झाले नाही. उलट ते प्रकरण मागे पडले. यामागे सधर रोखे आहेत किंवा काय अशी शंका कोणतेकर आल्यास ते अयोग्य असेल काय? यात महाराष्ट्राने विशेषे दखल घ्यावी अशी नोंद म्हणजे वरोरा- चंद्रपूर- बलारपूर अशी रोड लिमिटेड ही कंपनी. ही कंपनीने स्वतःसा साडेचार कोटी रुपयांचा तोटा असताना सत्ताधऱ्यांस सात कोटी रुपयांचे रोखे दिले. पायाभूत सोयीसुविधा क्षेत्रातील कंपन्या रोखेधर्मात अधिक दानशूर असल्यात असे दिसते. ‘धारिवाल इन्फ्रास्ट्रक्चर लिमिटेड’ कंपनी स्वतः साधारण ३०० कोटी रुपयांची तोट्यात असताना ११५ कोटी रुपयांचे रोखे ती खरेदी करते ही विशेषे चौक्याची बाब! असे दाखले द्यावे तितके थोडे ते सर्व पाहून पडणार प्रश्न एकच. स्वतःच्या तिजोरीस खार लावून या इतक्या भरभक्कम देण्याची प्रगती या कंपन्यांस का वाटली असेल? भरपूर नफा कमावणाऱ्यांच्या मनात अशी दातवू पावना दातून आली असेल तर ते समजून घेता आलोचनारखे. पण या कंपन्यांचे दत्तावर मारायला नफा नाही, सरकारी कर भरायला निधी नाही आणि तरी त्या कोटी कोटी रुपयांच्या देण्या का कशा काय देतात? अगदी अलीकडेदेव्यांत चंद्र/सूर्य ग्रहण सुटले की गावा- गाव ‘दे दान, सुटे गिऱ्हाण’ असे हाकारे घालत याकत दानदार वत आणि श्रद्धाळू त्यांना यशाश- क्ती दानधर्म देत. यातील उद्योगांपैकीही असेच श्रद्धाळू आहेत हे मान्य केले तरी त्यांचे असे कोणते ‘गिऱ्हाण’ लागले/सुटले की त्यांनी इतका दानधर्म

—संकलन—

राजेंद्र श्रावण वखरे
(वृत्त संपादक)
निसर्ग चक्र

करावा, हा प्रश्न. विद्यामान सरकारने एखादी समिती वगैरे नेमून ही चौकशी केल्यास सत्ताधीशांची प्रतिमा उजव्यास मदत होईल. त्यासाठी नवीन- कदाची आवश्यक तो दबाव आणतील, ही आशा.

प्रभाकर बरवे यांनी कागदावरल्या एका चित्रात राजाबाई टोंवर रेखाटला-रंगवला आहे, ते चित्र एका लिलावसंस्थेच्या संकेतस्थळावर आहे. पण हे चित्र फारच अपवाद- त्मक.

अभिजीत ताम्हणे साध्या इमारती, रोजच्या वापरातील बांधकामं, यांच्याकडे दृश्यकलावंतांचं तरी लक्ष आहे, असा दिलासा मिळ्याचे प्रसंग अनेकदा आले आहेत. प्रभाकर बरवे यांनी कागदावरल्या एका चित्रात राजाबाई टोंवर रेखाटला-रंगवला आहे, ते चित्र एका लिलावसंस्थेच्या संकेतस्थळावर आहे. पण हे चित्र फारच अपवाद- त्मक. एखादी बरवे यांच्या चित्रांमध्ये अशा प्रसिद्ध इमारती नसायच्या.

म्हणजे, बरवेच्या चित्रांत कधी कधी इमारती असायच्या- त्या मुंबईच्यालाही असायच्या; पण या इमारती आपल्या सर्वच्या रोजच्या गहण्यात असतात तर साध्याच असायच्या. उंच इमारतीचे तपशील रंगवणं बरवे पूर्णच टाळायचे – पण एकाचजली, दुमजली कोलारू इमारतीचे जिने, कुडके, दारे हे सारं आदी तपशीलवार नोंद केल्यासारखं असायचं. बरवे यांच्या एका चित्रात अशीच एक दु- मजली इमारत दिसते आणि बरवेना ओळखणारे लोक म्हणतात, ‘त्यांनी गिरगावाच्या छोट्या खोलीत घेतल- ‘ला सुट्टीअसे याच इमारतीत होता!’

सुधीर पटवर्धनांच्या चित्रांमध्येही इमारती आहेत. मुंबईच्या किंवा आसपासच्या उपनगरांतल्या इमारती, गेल्या दशकभरातल्या ‘अनंदर डे इन ओल्ड सिटी’ सारख्या चित्रांमध्ये तर पुण्याच्याही इमारती.

पण त्यांच्या चित्रांमध्ये थेट इमारती येण्याच्याही आधीपासून वास्तुरचनेचे तपशील होते. हे तपशील सार्वजनिक जाणांवरचे होते. उदाहरणार्थ, पटवर्धनांच्या ज्या चित्राची छापली आवृत्ती ‘राष्ट्रीय आधुनिक कला संग्रहालय’त सहज मिळते, ‘ट्रेन’ या चित्रात दादर स्टेशनवरच दिसणाऱ्या पुलाचा कडडा आहे. तो अर्थात विशिष्ट असा तपशील आहे. पण एकेका इमारतीपेक्षा शहररचनेकडे पटवर्धनांनी पाहिलं. त्यातून एकाच चित्राकडून निरनिराळ्या प्रकारच्या इमारती आल्या. झोपडपट्टा- चाळी- उंच इमारती असा भेद किंवा चकचकीत नव्या, रंगीबेरंगी, डिझायनर आकारांच्या इमारतींबरोबरच किमान ५० वर्ष जुन्या, काळाला तोंड देत टिकलेल्या इमारती यामेवला ताणही त्यांनी चित्रांमध्ये आणला. ‘लोअर परब’सारख्या चित्रात, आता पाहून टाणवणत आलेला तो पूलही (आता) अनजान झाला.

या दोघा महाराष्ट्रीय ज्येष्ठ

चित्रकारांनी आपापल्या कलाविषयक

भूमिकांमधून आपल्या आसपासच्या ‘साध्या’ इमारती चितारल्या, हे इथं आपल्यासाठी महत्वाचं. बरवेच्या चित्रांमध्येच्या इमारती या बरवे यांची दृश्यनिर्मिती असतात. नितीन कुलकर्णीसारखे बरवे यांना जवळून पाहिलेले अभ्यासक कदाचित सांग- णील- फळाचा फळणूक, कबुतराचा पक्षीणा जसा बरवे यांना चित्रांमध्ये आणायचा होता तसाच इमारतीचा इमारतपणा त्यांनी चित्रात आणला. पटवर्धनांच्या चित्रांमध्ये शहर, मार्गसं, इमारती यांचं नातं दिसतं.

इथं बरवे आणि पटवर्धनांची तुलना

करण्याचा प्रश्न येत नाही, तसा हेतूही

नाही. उलट, या दोघांच्या चित्रांमधल्या

इमारतींना एकंदर चित्रविचाराचे संदर्भ

होते, हे लक्षात ठेवण्यासारखं आहे.

हे वैविध्य टिपणं महत्त्वाचं!

याउलट, चित्रविचाराचे असे संदर्भ

अजिबात नसूनही साध्या वास्तुरचनांचं

दृश्यांकन आधुनिक/ समकालीन

कलेत झालेले आहे. हे काम ‘डॉ

व्गुमेरपुल मोड’ किंवा ‘दस्तावेजी-

करण शैली’चा भाग मानलं जातं.

असा कामाचं उतुंग उदाहरण म्हणजे

ब्रेन्ड आणि हिलो बरवे या दाम्पत्यानं

टिपलेली छायार्चिचं. औद्योगिक

प्रकल्पामधल्या पाण्याच्या टाक्या,

मोठ्या औद्योगिक प्रकल्पांमधल्या गोल

आकाराच्या इंधनटाक्या, शीतकरण

संयंत्र किंवा तसमूह हेरासाठी

औद्योगिक प्रकल्पांमध्ये आढळणारी

बांधकामं, किंवा- ‘जर्मनीतल्या

सीन’ प्रांतामधील खाण-कामगारांची

घरे’ यांसारख्या बांधकामांवर रचनांचे

फोटो त्यांनी टिपले. एखाद्या

प्रकारच्या बांधकामातल्या विविध

तत्वां दाखवणारे सहा, नऊ किंवा

१५ फोटो एकाच फ्रेममध्ये मांडून

प्रदर्शित करायचे, अशी पद्धतही

त्यांनी पाळली. ‘टायपॉलीज’ किंवा

विशालांतर करणारे हे काम आहे,

असा निर्वाळा समीक्षकांनी दिला.

अमुक एखाद्या प्रदेशात दिसणारे

औद्योगिक भारपणजे किंवा काही

वेळा वास्तु-रचनांचे प्रकार त्यांनी

टिपले. अनेकदा लोकांचे एकाच

दरावीक पद्धतीनं पासपेटी फोटो

पाहिल्यासारखं वाटू शकतं प्रेक्षकांना,

हे बेचर दाम्पत्याचं काम पाहतांना.

हे वास्तुतून जे साध्य झालं, ते आणखी

निराळं होतं. भोवतालाला ‘साधं

वास्तव’ आणून टिपायचं आहे- या

वास्तवदर्शनात प्रत्यक्ष मानवाकृती

नसल्या तरी, ते मानवनिर्मित आणि

मागसासाठी उभारलं गेलेलं काहीतरी

दिसता. त्यापुढील ज्या काही तत्वा

आहेत त्यातल्या एखाद्या योग्यशीलता/

रूढीप्रियता, सौंदर्यानिर्मितीची आस/

कामचलाऊपणा अशा दोन ठोक्यांच्या

मोजजुवयुवांतल्या विविध बिंदूवर

असतील. हे वैविध्य टिपणं महत्त्वाचं

आहे, असा दृश्यकलावंतांचा विश्वास

या बेचर दाम्पत्याचं पुढे नेला. त्यातून

फोटोग्राफीत तरी बेचर यांच्यानंतर एका शैलीची वाट रुंद होत गेली. ब्रेन्ड बेचर यांचा जन्म १९३१ सालचा आणि ते वारले २००७ साली. त्यांच्या पत्नी हिला जन्मल्या १९३४ मध्ये आणि निवर्तल्या २०१५ च्या ऑक्टोबरात. तिशी-चाळीशीत या दाम्पत्यानं ज्या उभारण्याचे फोटो काढले होते, त्यापैकी बऱ्याच टाक्या, बरेच वीजखांब, बरीच संयंत्रं ही २००५ च्या आधीच नामशेष झाली होती. बेचर दाम्पत्यांच्या हस्तून, औद्योगिकीकरणाला वास्तुरासा टिपण्याचं कामही नकळत झालं होतं.. हा वास्तुरासा काही प्रसिद्ध नव्हता, त्याला कुणी ‘हेरिटेज’ वगैरे मानलं नाही, पण या वास्तु इथं होत्या, आता त्या नाहीत, जेव्हा त्या होत्या तेव्हा आपाल्या वैशिष्ट्यपूर्णतेनं त्या मानवी वयलांचं वातावरण आणि वैविध्य यांचा मेळ दाखवून देत होत्या।

दिल्लीचा वास्तु-इतिहास

याच वाटेवरला पुढला ठेपा

‘दिल्ली मेट्रो’ची आधीच्या ठेपा

लागली तेव्हा अक्षरशः गचकन,

अचानक दिल्लीत आला. दिल्ली हे

खरं तर समृद्ध वास्तुरासाचं शहर.

लोधी, मुघल, ब्रिटिश वास्तुखेरीज

पांडवकालीन पुराना किल्लासुद्धा इथेच.

पण या शहरातला दृश्यकलावंत

आता इथल्या तुलनेनं कमी प्रसिद्ध

असलेल्या वास्तुकलाविषयक अर्थेनं पाहू

लागले. दिल्ली मेट्रोच्या कारशेडमुळे

उद्वस्त होणाऱ्या गरीबवस्तीची

(झुगुनी-झोपडपट्टीची) कसणी ‘राक्स

मिडिया कलेक्टिव्ह’च्या प्रयत्नांमुळे

तेव्हाच्या ‘सराई’ या संस्थेच्या

संकेतस्थळावर दृश्य-शब्द स्वरूपात

येऊ लागली होती. त्याच सुमारास

जिजी स्कॉर्स या दिल्लीला-

सी शिल्पकार- फोटोआधारित

चित्रकारांनं गुडोआच्या उंच इमारती,

एकमेकांवर कुुरघोडी केल्यासारखे

उड्डणपूल यांतून बदलणारं शहर

आपल्या कलाकृतीत आणलं होतं.

(आपल्या कुतूबत, ‘कॅम्प’नं वरळी-

हाजीअली भागात झेन कॅमेरे लावून

केलेली व्हिडीओ-कलाकृती ही

जिजीच्या त्या कामापेक्षा अधिक

चटकन आठवणारी ठरते, असो).

दिल्लीच्या प्रगती मैदानातील ‘हॉल ऑ

फ नेशन्स’ ही तुलनेनं प्रसिद्ध इमारत

पाडली जाणार, हे जाहीर झाल्यावर

सारेच हळळळले.. त्या इमारतीचं

लाकडी प्रतिकृप (मॉडेल) खुद्द

आर्किटेक्ट राज रेवाला यांच्याकडून

दिल्लीच्या ‘किंग ऑफ म्युझियम

ऑफ आर्ट’नं मिळवलं आणि संग्रहित

केलं. ही नाहीतरी प्रख्यात इमारत,

पण अलीकडे दिल्लीचं ‘सरोजिनी

नगर’ (दिल्लीकर उच्चार ‘सरोजनी

नगर’) ही सरकारी कर्मचाऱ्यांची

वसाहत उद्वस्त करून तिथं टोलेजं

इमारती उभ्या राहिल्या, तेव्हा जुन्या

वसाहतीतल्या इमारती टिपणार, त्या

वसाहतीचा मूळ आराखडा, तिथे जेव्हाकेव्हा मानवी वावर होता तेव्हाचे फोटो अशा अनेक दृश्य-वस्तुएवजांचं प्रदर्शन रोहित राज मेहरिंदर यांनी मंडलं. ते प्रदर्शन थेटच वास्तुरचना- इतिहास प्रकारातलं होतं. अशा प्रकारचा (किमान स्वतःचा तरी) वास्तुरचना इतिहास जणण्यासाठी कुकरेजा असोसिएट्स या वास्तुरचना कंपनीनं ‘कुकरेजा फाउंडेशन’ची स्थापना केली. त्यामागील दिल्लीचे दृश्यकलावंत विशाल के. दार यांनी ‘जेएनयू’ची वास्तुरचना- प्रतिरूप यंदाच्या (फेब्रुवारीत पार पडलेल्या) दिल्लीतल्या ‘इंडिया आर्ट फेअर’मध्ये मंडली होती.. पण हे एवढंच नव्हतं. विशाल दार यांच्या या छोट्याशी प्रदर्शनाचं नाव ‘द मास्टरप्लान’ असं होतं.. ‘जेएनयू’च्या बऱ्याच इमारतींची त्याच करणाऱ्या कुकरेजांनी त्याआधी या संपूर्ण परिसराचा जो बहुदआराखडा सर- हारला प्रस्ताव वास्तुरचना सादर केला होता, तो पुढे पुस्तिकारूपात छापला गेला. ती पुस्तिकाही इथे होती. विद्याधीप हे शानकेंद्र आहेच पण हा निदर्शनास आणि होती आता असणार, अशा प्रकारची शोकाजणीव (लॅ मेन्ट) विशाल के. दार यांनी नव्हती.. जेएनयूतल्या इमारती तर पाडल्या नाहीत अजून. पण त्या आराखडय. मागची जाणीव कुठे आहे, असा प्रश्न विशाल के. दार यांनी मूकपणे, सूचकपणे उपस्थित केला.

वास्तववादी जाणीव -

नित्यवाद्या जाणीवातून,

त्याच्या स्व आणि समाजविषयक

भूमिकेतून सिद्ध झालेली निष्ठा असोती

की ‘आर्किटेक्चरल हिस्ट्री’ असो..

त्यातून दृश्यबद्ध झालेल्या साध्यासुध्या

इमारती - ज्यांना ‘वास्तव-वास्तुचा

दर्जा’ मिळणं अशक्यच असतं

अशा पण जगण्याचा भाग असलेल्या

इमारती- प्रत्यक्षात नामशेष होतात,

त्याबरोबर जगण्याचा पोतही बदलत

असतो. वास्तव वालट असतो.

‘कालोघात हे न्यायचंच’ असं

त्यावर कुणीही म्हणू शकतं पण त्या

काळात आपण किती गमावतो

याचा हिशेब दृश्यकलेच्या विविध

प्रकारांतूनही ठेवला गेला आहे, जगत

असतो.

वास्तुरचनांसह भूतकाळात

जमा झालेल्या वास्तवाचा वास्तव

आपल्याला या दृश्यकलाकृतीतून ि-

मळणार असतो. हे सगळं आठवण्याचं

कारण म्हणजे, मुंबईतली अखंडी

‘एअर इंडिया कॉलनी’ हल्लीच

पाडली होती. एक जनावरीशी

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंतीदिनी मतदान जनजागृतीचा जागर !

कल्याण : भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार, महामानव भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या आजच्या जयंतीदिनी ठिका- ठिकाणी त्यांना अभिवादन करून अनेकविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते.

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या आजच्या जयंती दिनाचे औचित्य साधून, २४-कल्याण लोकसभा मतदारसंघांतर्गत १४२-कल्याण पूर्व विधानसभा मतदारसंघातील स्विप पथकाचे महापालिकेचे शिक्षाधिकारी विजय सरकटे यांच्या मार्गदर्शनाखाली स्पर्श हॅ स्पिटल, गणेश कृपा सोसायटी येथे त्याचप्रमाणे श्री गुरुदेव दत्त सोसायटी, कोळशेवाडी परिसर येथे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या

जयंती दिनानिमित्त निमित्त आयोजित करण्यात आलेल्या कार्यक्रमात उपस्थित नागरिकांसमोर मतदान जनजागृती करीत मतदानाचे महत्त्व बिंबविण्यात आले तसेच मतदान जनजागृती-पर गीत वाजवून मोठ्या प्रमाणावर उपस्थित असलेल्या नागरिकांना मतदान करण्यासाठी आवाहन करण्यात आले आणि सर्वांच्या वतीने मतदानाची शपथ घेण्यात आली.

पाचवीही मुलगीव झाली, आई-वडिलांनी कट खला; चौथीची जिभ कापली, पाचवीची हत्या करून मृतदेह पुरला, मुंब्यातील भयावह घटना

मुंबा : दीड वर्षांच्या चिमुर्डीचा हत्या १८ मार्च २०२४ रोजी घडली तर चिमुर्डी लबीबा शेंख हिच्या हत्येनंतर दाम्पत्यांनी १९ मार्च रोजी रात्री २.३० वाजण्याच्या सुमारास मृतदेह पुरला.

दोन मुले आणि तिसऱ्या मुलीनंतरही आणखी दोन मुली झाल्याने १८ महिन्यांच्या मुलीची हत्या केली आणि तिचा मृतदेह पुरला. तर दुसऱ्या मुलीची जीव कापण्याच्या आई नुरानी जाहीद शेख (२८), वडील जाहीद सलामत शेख (३८) यांना मुंबा पोलिसांनी बेड्या ठोकल्या. या नाराधमांनी पाचवीही मुलगी झाल्याने आणि आजारी असल्याने मुलीची हत्या केल्याची आणि तिचा मृतदेह पुरल्याची कबुली दिली.

दीड वर्षांच्या चिमुर्डीचा हत्या १८ मार्च २०२४ रोजी घडली तर चिमुर्डी लबीबा शेंख हिच्या हत्येनंतर दाम्पत्यांनी १९ मार्च रोजी रात्री २.३० वाजण्याच्या सुमारास मृतदेह पुरला. मात्र ४ एप्रिल रोजी शोध मिळाल्याने या बनावट नावाने प्राप्त झालेल्या अर्जमुळे खुनाचा गुन्हा उघडकीस आला. अटक दाम्पत्यांना न्यायालयात नेत असता १८ एप्रिल रोजी पोलीस कोठडीत ठेवण्याचे आदेश न्यायालयाने पोलिसांना दिले.

मुलीची हत्या अन् मृतदेह पुरला
मुंबा पोलीस ठाण्याच्या

हद्दीत घडलेला हत्येचा गुन्हा लपविण्यासाठी मृतदेह पुरून मोकळे झालेल्या नाराधम दाम्पत्याला बनावट नावाने केलेल्या अर्जाची दाखल मुंबा पोलिसांनी घेत खुनी आई-वडिलांना कोशल्यापूर्ण तपासात जाळ्यात अडकविले.

सदरचा हत्येचा गुन्हा हा आई नुरानी जाहीद शेख (२८) आणि वडील जाहीद सलामत शेख (३८) यांनी मोठ्या शिताफीने करून मृतदेह पुरला. मृतक लबीबा हिच्या डोक्यावर आणि डोक्याच्या मागे गंधीर जखम करत हत्या केली. मयत चिमुर्डी लबीबा ही आरोपी दाम्पत्यांची पाचवी मुलगी होती. मेडफॉर्ड हॉस्पिटल व अलमसा हॉस्पिटलमध्ये या दाम्पत्याने जखमांचे कारणे दाखवून वेळ मारून नेली. मात्र रक्तखाव झाल्याने लबीबा हीच मृत्यू १८ मार्च रोजी झाला. तर १९ मार्चला मृतदेह कोसा कब्रस्तान येथे पुरला. त्यानंतर मुंबा पोलिसांना निनावी प्राप्ती अर्जाद्वारे संशय व्यक्त केल्याने पोलिसांनी वैद्यकीय अवहल तपासले त्यात वि-

संगती आढळली. तर चुकीची माहिती देत दाम्पत्यांनी मृत्यू दाखलाही मिळवला.

मुंबा पोलिसांनी तपस करत संशयावरून आई नुरानी आणि वडील जाहीद यांची कसून चौकशी केली. अन सत्य बाहेर पडले. मुंबा पो-

लिसांनी दाम्पत्यांच्या विरोधात नुरानी जाहीद शेख (२८) आणि वडील जाहीद सलामत शेख (३८) यांनी मोठ्या शिताफीने करून मृतदेह पुरला. मृतक लबीबा हिच्या डोक्यावर आणि डोक्याच्या मागे गंधीर जखम करत हत्या केली. मयत चिमुर्डी लबीबा ही आरोपी दाम्पत्यांची पाचवी मुलगी होती. मेडफॉर्ड हॉस्पिटल व अलमसा हॉस्पिटलमध्ये या दाम्पत्याने जखमांचे कारणे दाखवून वेळ मारून नेली. मात्र रक्तखाव झाल्याने लबीबा हीच मृत्यू १८ मार्च रोजी झाला. तर १९ मार्चला मृतदेह कोसा कब्रस्तान येथे पुरला. त्यानंतर मुंबा पोलिसांना निनावी प्राप्ती अर्जाद्वारे संशय व्यक्त केल्याने पोलिसांनी वैद्यकीय अवहल तपासले त्यात वि-

लिसांनी दाम्पत्यांच्या विरोधात नुरानी जाहीद शेख (२८) आणि वडील जाहीद सलामत शेख (३८) यांनी मोठ्या शिताफीने करून मृतदेह पुरला. मृतक लबीबा हिच्या डोक्यावर आणि डोक्याच्या मागे गंधीर जखम करत हत्या केली. मयत चिमुर्डी लबीबा ही आरोपी दाम्पत्यांची पाचवी मुलगी होती. मेडफॉर्ड हॉस्पिटल व अलमसा हॉस्पिटलमध्ये या दाम्पत्याने जखमांचे कारणे दाखवून वेळ मारून नेली. मात्र रक्तखाव झाल्याने लबीबा हीच मृत्यू १८ मार्च रोजी झाला. तर १९ मार्चला मृतदेह कोसा कब्रस्तान येथे पुरला. त्यानंतर मुंबा पोलिसांना निनावी प्राप्ती अर्जाद्वारे संशय व्यक्त केल्याने पोलिसांनी वैद्यकीय अवहल तपासले त्यात वि-

आगामी लोकसभा सार्वत्रिक निवडणुकीसाठी सर्व यंत्रणांनी सांघिक भावनेने व समन्वयाने काम करावे ! - निवडणूक निर्णय अधिकारी सुभमा सातपुते

सर्व उमेदवारांना व पक्षांना समान संघी मिळण्याच्या दृष्टीने त्याचप्रमाणे मतदारांना प्रोत्साहित करण्यासाठी आणि अर्जित पद्धतीच्या वापराने निर्बंध आणण्यासाठी सर्व यंत्रणांनी सांघिक भावनेने व समन्वयाने काम करावे असे उद्गार २४- कल्याण लोकसभा मतदार संघाच्या निवडणूक निर्णय अधिकारी सुभमा सातपुते यांनी आज काढले. २४-कल्याण लोकसभा मतदारसंघाच्या वै. ह. भ. प. सावळाराम महाराज म्होरे क्रीडा संकुलातील निवडणूक निर्णय अधिकारी यांच्या कार्यालयात आज सकाळी ठसीझर कमिटीच्याट नोडल अधिकाऱ्यांच्या बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते, सदर बैठकीस संबोधित करताना सुभमा सातपुते यांनी हे प्रतिपादन केले. लोकसभा सार्वत्रिक निवडणुकीची आचार संहिता जाहीर झाल्यापासून

म्हणजे दिनांक १६ मार्चपासून एफएसटी टीमचे काम सुरू झाले आहे या टीमने आक्षेपाई रोकड, लिकर, भेटवस्तू इ. सापडल्यास कशा प्रकारे कारवाई करावी याच्या सूचना संबंधित बैठकीतील उपस्थित समन्वय अधिकारी यांना देण्यात आल्या, त्याचप्रमाणे या कार्यवाहीसाठी आयकर विभाग, जीएसटी विभाग, राज्य उत्पादन शुल्क व पोलीस विभाग या सर्वांचे प्राधिकृत अधिकारी यांचे

सहकार्य अपेक्षित आहे तरी सर्वांनी त्यांना नेमून दिलेल्या जबाबदाऱ्या पार पाडायला अशाही सूचना निवडणूक निर्णय अधिकारी सुभमा सातपुते यांनी बैठकीत उपस्थित असलेल्या अधिकारी वर्गास दिल्या. सदर बैठकीस पोलीस खात्याचे वरिष्ठ प्रतिनिधी, राज्य उत्पादन शुल्क विभागाचे समन्वय अधिकारी, १४४ कल्याण ग्रामीण मतदार संघाचे सहा. निवडणूक निर्णय अधिकारी विश्वास गुजर, २४-कल्याण लोकसभा मतदार संघाच्या सहा. निवडणूक निर्णय अधिकारी वैशाळी लंगोते, खर्चाचे नोडल अधिकारी दिलीप सूर्यवंशी, सहा. खर्च निरीक्षक शरद देगमुख, २४ कल्याण लोकसभा मतदार संघ अंतर्गत असलेल्या सर्व विधानसभा मतदार संघाच्या आदर्श आचारसंहिता पथकाचे समन्वय अधिकारी उपस्थित होते.

निसर्गाची तीन रुपये

स्थूल भौतिक असलेली सृष्टी पृथ्वी, जल, वायू आणि आकाश तत्वांची समष्टी आहे. ज्यामध्ये सत्त्व, रज आणि तम तीन गुण असतात. माणसाचे भौतिक अस्तित्वसुद्धा ही पंचतत्त्वे आणि तीन गुणांची समप्रता आहे. निसर्गामध्ये ज्या प्रमाणात तत्त्वे असतात तेच प्रमाण मानवशरीरातही असते.

आपण म्हणजे सृष्टी आणि तिचा एक हिस्सा आहोत. हे सर्वप्रथम समजून घेतले पाहिजे. त्याच परिमाणात जीवनाचा एक अभिव्यक्तीसुद्धा आहोत. सृष्टी नष्ट झाली तर परिणामी माणूसही नष्ट होईल. आदिवासी समाजात आणि ग्रामीण लोकसंस्कृतीत दीर्घकाळ काही कार्य करत असताना माझा ओढा आदिवासी समाज आणि लोकजीवनात माणूस आणि निसर्गाचा काय संबंध आहे? हे जाणून घेण्याकडे अधिक होतं. या संबंधाचे स्वरूप जीवनामध्ये कसे उत्पन्न होतं असेल? माणूस आणि निसर्गाच्या या संबंधाने त्यांची जीवनशैली आणि धार्मिकतेचे रूप उमटले आहे काय? दोन्ही क्षेत्रात जीवनाच्या एका दीर्घ परंपरेत मनुष्याचे निसर्गाबरोबरचे संबंध अधिभ्रता आणि परस्परतेच्या दोन स्वरूपात समजून घेता येऊ शकतात. आदिवासी समाज निसर्गाबरोबर

जोडलेलाच आहे. ते निसर्गाला आपल्यापेक्षा वेगळ्या स्वरूपात कधीच पाहत नाहीत. आपल्या राहण्या खाण्याच्या पद्धतीलाच ठसिर्ण असे म्हणतात. त्यांची दैनंदिन दिनचर्या उलट आध्यात्मिक धार्मिक जीवन आणि देवता, मातृशक्ती आणि पूर्वजसुद्धा ठसिर्णाच्या साक्षिण्यात वास करतात. ते त्यांच्यापासून वेगळे राहत नाहीत. नैसर्गिक शक्तीचेच रूप तेथे देव आणि मातृशक्ती हे आहे. निसर्गाची धार्मिकता म्हणजे धर्म हाच एक जीवनानुभव आहे. वेगळी धर्मसत्ता नाही. 'आदिवासी देवलोका'च्या अभ्यासातून ही बाब स्पष्ट होते. येथे सृष्टी हीच एक विशाल निसर्ग आहे.

यात माणूस निसर्ग आणि देवतेसोबत जगतो आणि राहतो. येथे निसर्ग इतका परिपूर्ण असतो की दिव्यतेचा एखादा लोक किंवा स्वरूप नसते. जीवन आणि जीवनाचे बोध उन्मेष कालखंडापासून ते आतापर्यंतच्या आदिवासी समाजात मनुष्य आणि निसर्गाची ही अधिभ्रता करता येते. त्याचे वेगळे जतन करून ठेवता येत नाही. या परस्पर अद्भुत जीवनसंबंधात प्रत्यक्षात लोकांचा सहजदर्भ, सांस्कृतिक परंपरा आणि कलेच्या रचनेचे मर्म समाविष्ट असते. हेच कृषी आणि शेतकऱ्यांच्या संस्कृतीचा आधार आहे. या जीवनाला नांगरधारी आणि ठणोपाल 'चे अद्भुत मिश्रण प्रकट होते.

आणि देवत्व स्वर्गाहून वेगळे होतात. येथे पावन निसर्ग वंदनीय आणि पूजनीय आहे. मानव आणि निसर्गाच्या या संबंधात एक अद्भुत प्रेम आणि परस्परता असते. यापासून लोकसमाजात निसर्ग जीवनाचा आधार बनतो. ती नष्ट करता येत नाही. त्यापासून इतकेच ग्रहण करता येते. त्याचे वेगळे जतन करून ठेवता येत नाही. या परस्पर अद्भुत जीवनसंबंधात प्रत्यक्षात लोकांचा सहजदर्भ, सांस्कृतिक परंपरा आणि कलेच्या रचनेचे मर्म समाविष्ट असते. हेच कृषी आणि शेतकऱ्यांच्या संस्कृतीचा आधार आहे. या जीवनाला नांगरधारी आणि ठणोपाल 'चे अद्भुत मिश्रण प्रकट होते.

वाईन शॉपमध्ये लाखोंची चोरी करणारे अटकते

डोंबिवली :- (सौ. सीमा खखरे) :- चोरीसाठी वाईन शॉपमध्ये नेोकरीला लाखला, लाखोंच्या दारूवर खेला मारला... कल्याण शहरात सध्या गुन्हांच्या घटना खूप वाढल्या आहेत. त्याचदरम्यान आता शहरातील चोरीचा एक अजब गुन्हा समोर आला आहे. अधिकृत वाईन शॉपमधील लाखोंच्या मद्याच्या बाटल्या चोरी झाल्याची तक्रार पोलिसांना आली होती. त्याप्रकरणी शोध घेऊन पोलिसांनी ४ आरोपींना अटक केली आहे, धक्कादायक गोष्ट म्हणजे आरोपींपैकी एक हा त्याच वाईन शॉपमध्ये कामाला होता. फक्त दारूच्या बाटल्या चोरी करता यायला म्हणूनच तो या दुकानात कामाला लागला होता, अशी माहिती समोर आली आहे. त्याचे सहकारी दुकानात ग्राहक बनून दारू खरेदी करण्याच्या बहाण्याने आपल्यावर त्यांना दुकानातील माल चलाखीने सोपवायचा. कल्याण गुन्हे शाखेच्या अधिकाऱ्यांनी चौघांनाही बेड्या ठोकल्या आहेत.

पोलिसांकडून मिळालेल्या माहितीनुसार, कल्याण पूर्व-तील कोळसेवाडी येथे अनिलकुमार भागवतदास बजाज यांचे मदविक्त्रीचे अधिकृत दुकान आहे. या दुकानातून गेल्या काही महिन्यांमध्ये एक ते दोन मद्याच्या बाटल्या अशा पद्धतीने एकूण सहा लाख ४० हजार रुपये किमतीच्या दारूच्या बाटल्या चोरीला गेल्या होत्या. दारू विक्रीचा हिशोब जुळवून नसल्याने याप्रकरणी दुकानदार अनिलकुमार बजाज यांनी कोळसेवाडी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल केला होता. कल्याण गुन्हे शाखेच्या पथकाने या प्रकरणाचा तपास सुरू केला होता. मात्र हा गुन्हा दाखल होताच त्याच दुकानात काम करणाऱ्या सुनील नावाचा इसम फरार झाला होता. याप्रकरणाचा तपास करताना कल्याण गुन्हे शाखेचे हवालदार गोरक्ष शेंकडे यांना एक खबर मिळाली. या मद्य चोरीतील एक आरोपी सुनील हा उल्हासनगर येथे येणार आहे, अशी गुप्त माहिती

मिळाली. वरिष्ठ निरीक्षक नरेश पवार यांच्या मार्गदर्शनाखाली हवालदार दत्ताराम भोसले, गोरक्ष शेंकडे, गुरुनाथ जर्ग, बालाजी शिंदे, विलास कडू, दीपक महाजन, चालक अमोल बोरकर यांच्या पथकाने शनिवारी उल्हासनगर परिसरात सापळा लावला. उरल्या वेळेत आरोपी सुनील त्या भागात येताच पोलिसांनी झडप घालून त्याला अटक केली. तपासादरम्यान सुनीलने त्याचा गुन्हा

कबूल केला. जी.के. या वाईन दुकानातून चोरून नेलेल्या महागड्या मद्याच्या बाटल्या इतर आरोपींसोबत संगनमत करून कल्याण, डोंबिवली परिसरातील दावे मालकांना विकल्याचेही त्याने सांगितले. त्या माहितीच्या आधारे पोलिसांनी इतर आरोपींचा शोध घेऊन त्यांना अंबरनाथ, उल्हासनगर भागातून अटक केली. पोलिसांनी आरोपींकडून चोरी केलेल्या दारूच्या बहाण्यात दुकानात चोरी केला. धक्कादायक गोष्ट म्हणजे सुनील हा त्याच दुकानात काम करत होता. किंबहुना ही दारू चोरता यावी यासाठीच त्याने वाईन शॉपमध्ये नेोकरी करण्यास सुरुवात केली होती. सुनीलचे इतर साथीदार आरोपी हे दारू खरेदी करण्याच्या बहाण्यात दुकानात यायचे. आणि तेव्हा सुनील हा चलाखीने त्यांना दुकानाचा माल शैलीत भरून त्यांना देत होता. आतापर्यंत आरोपींनी ६ लाख ४० हजार रुपये किमतीची दारू बाहेर विकली आहे. पोलिस याप्रकरणी अधिक तपास करत आहेत.